



Қазақ орталығы, Балалар қорғау күніне мерекелік іс-шара өткізді



By Asselya Abildayeva

1- Маусым күні күллі әлем балаларды қорғау күнін атап өтеді. Бұл бізге ел болашағы – өскелең ұрпақ қолында екенін тағы бір мәрте еске салады.

Мерекенің мақсаты балалардың өмірін, құқығын, денсаулығын қорғап, оларға қамқорлық жасауды тағы бір еске салу. Осылайша болашақ ұрпақтың бақытты өмірін қалыптастыру. Бұл күні жер-жерде балаларға арналған мәдени шаралар ұйымдастырылып, мерекелік көңіл-күй сыйланады.

Бұл күні Qazaq Community Калифорния штатындағы қазақ балаларына арналған мерекелік шара ұйымдастырды. Айта кететін жайт, мереке Лос-Анджелестегі ең әдемі саябақтардың бірінде тойланды. Табиғат аясында спорттық жарыстар, эстафеталар, «Арқан тарту» ұлттық ойындары өткізілді. Оған қоса Qazaq Community білім орталығында жақсы оқуымен ерекшеленген балаларға грамоталар мен алғыс хаттар табыс етілді. Осылайша, Qazaq Community қазақ ұлтының мәдениетін, тілін, тарихын насихаттауда.



The Qazaq Community held a festive event on Children's Day

On June 1, the whole world celebrates Children's Day. This reminds us once again that the future of the country is in the hands of the younger generation. The purpose of the holiday is another reminder to protect children's lives, rights, health, and take care of them. In this way, creating a happy life for future generations. On this day, cultural events for children are organized in places, and festive mood is presented. On this day, Qazaq Community organized a festive event for Kazakh children in California. It should be noted that the holiday was celebrated in one of the most beautiful parks in Los Angeles. Sports competitions, relays, national games "Arkan tartu" were held in a nature. In addition, certificates and letters of thanks were presented to the children distinguished by their outstanding studies at the Qazaq Community Education Center. Thus, Qazaq Community always promotes the culture, language, and history of the Kazakh nation.



Ұлт

Мұқағали Сүлейменұлы Мақатаев 9 ақпан 1931 жылы Алматы облысы, Райымбек ауданының Қарасаз ауылында дүниеге келген. Азан шақырып қойылған аты Мұхаммедқали.

Ұлы ақын қарапайым отбасыдан шыққан. Әкесі колхозда сушы, шалғышы болып жұмыс атқарған. Мұқағали үйдің тұңғышы болған, оның артынан бір қыз және үш інісі жалғасқан болатын. Қазақ дәстүрі бойынша үйдің алғашқы баласы ата-әжесінен тәрбие алуы тиіс, сондықтан Мұқағали әжесі Тиынның қолында өсіп, анасын жеңгесіндей қабылдайды. Балалық шағы соғыспен қатар өткендіктен, ақын тағдырдың ащы дәмін ерте татады "Неңді сенің аңсаймын, бала шағым?" өлені мұңға толы болып жарққа шығады.

Ақын 1962 жылы Алматыға қоныс аударып, әдеби ортаға етене араласа бастайды. Алматы Шет тілдері институтының неміс тілі, Қазақ Ұлттық университетінің филология факультеттерінде оқып және Мәскеудегі М. Горький атындағы әлем әдебиеті институтында білім алады.

Еңбек жолын «Егемен Қазақстан» газетінде бастаған (1962-1963 жж.), содан кейін «Парасат» (1963-1965 жж.), «Жұлдыз» (1965-1972 жж.) журналдарының редакциясында, Қазақстан Жазушылар одағында (1972-1973 жж.) қызметын жалғастырған. Мұқағали Алматыдағы қазақ әдебиеті мен өнерінің қаймақтары шоғырланған ортада өткерген аз ғана жылдар ішінде өзіндік дара үнін, суреткерлік қайталанбас дарынын танытып, өнімді еңбектене білді. «Ильич» (1964), «Армысындар достар» (1966), «Қарлығашым келдің бе?», «Мавр» (1970), «Аққулар ұйықтағанда» (1973), «Шуағым менің» (1975) атты жыр жинақтарын көзінің тірісінде жариялап үлгерген.

1976 жылы Алматы қаласында дүниеден өтті. Негізгі жыр жинақтарын көзінің тірісінде жарыққа шығарды "Мавр", "Дариға-жүрек", "Аққулар ұйықтағанда", "Шуағым менің". Дүниеден өтер алдын "Реквием" атты толғау-өлеңін жазып бітірген.

The Nation



Mukaghali Suleymenuly Makatayev was born on February 9, 1931 in the village of Karasaz, Rayymbek district, Almaty region. The real name of poet is Muhammedkali.

The great poet came from a middle income family. His father worked as a waterman and a farmer on a simple collective farm. Mukaghali was the firstborn of the family, followed by a daughter and three younger brothers. According to the Kazakh tradition, the first child of the family should be brought up by his grandparents, so Mukaghali grew up in the arms of his grandmother Tiyn and accepted his mother as a sister-in-law. Since his childhood was spent with the war, the poet tasted the bitter taste of fate early "What can I miss, my childhood?" the poem was about sad memories related young periods of his life.

In 1962, the poet moved to Almaty and began to get involved in the literary environment. He studied German at the Almaty Institute of Foreign Languages, philology faculties of the Kazakh National University, as well the Institute of World Literature named after Gorky in Moscow.

He began his career in the newspaper "Egemen Kazakhstan" (1962-1963), then in the editorial office of the magazines "Parasat" (1963-1965), "Zhuldyz" (1965-1972), and in the Writers' Union of Kazakhstan (1972-1973). During the few years he spent in Almaty, where the elite of Kazakh literature and art were concentrated, Mukaghali was able to show his unique voice and artistic talent. In those days he worked very productively. During his lifetime, he published the collections of poems "Ilyich" (1964), "Armyst friends" (1966), "Karlygashym keldin be?", "Mavr" (1970), "Akkular khuliyalanda" (1973), "Shuagym myn" (1975). The poet believed in himself in his short life. He was a man with a pure conscience and with fiery heart, his poems and beautiful epics are the results of his faith. The poet freely opens the gate of the new century and enters the field of the new millennium.

He died in Almaty in 1976. During his lifetime, he published the main collections of poems "Mavr", "Dariga-zhurek", "Akkular zhuriken", "Shuagym myny". Before his death, he finished writing his last poem "Requiem".

Салт

Бала туылғандағы дәстүрлер

Баланың дүниеге келуі – қазақтың өміріндегі ең үлкен қуанышы. Тіпті балалары бар үйді бақытты деп санайтын, оларсыз «көр сияқты» деген мақал бар. Сондықтан, көптеген дәстүрлер баланың дүниеге келуімен байланысты, олар ерекше құрметпен және қастерлі түрде орындалады, өйткені жаңа өмірге деген аса қуаныш пен жауапкершілік бірдей жүреді. Сәбиді босанғаннан кейін бірден қарт адамның киімінен немесе көп балалы отбасынан шыққан баланың жөргегінен тігілген таза жөргекке орап қояды. Балаға «ит көйлек» деген арнайы көйлек кигізіліп, барлық рәсімдерден кейін оны шешіп, қарапайым киімге ауыстырады.



Баланың өміріндегі алғашқы қырық күн ерекше уақыт, сондықтан аса маңызды болып саналады, өйткені бұл кезеңде нәрестелер ең осал және қараңғы күштерге ұшырауы әбден мүмкін. Оның алдын алу үшін сәбидің бесігінің қасына жанып тұрған жарық қояды. Осы уақытта жаңа туған нәрестенің өмірінде маңызды рөл атқаратын жан ол «кіндік шеше». Халқымыздың сенімдері бойынша «кіндік шешенің» жақсы қасиеттері балаға беріледі деп үміт артқан. Арнайы аталып өтілетін әрбір күннің бірінші, үшінші, бесінші, жетінші, қыркыншы күндерінде «кіндік шеше» құрметті қонақ болып, босанған әйел мен сәбиге сый-сыяпат әкелетін болған. Ол кісіге баланы бесікке салу – «бесік салу» ырымы да аманат етілген. Баланы жатқызып, бәйбішесі жеті нәрсемен жауып, үстіне балаға қамшы мен пышақ, ал қызға - кішкентай айна мен тарақ қоятын болған.

Қыркыншы күні қолжа тойы жасалады. Баланың анасының күшін қалпына келтіру үшін құрбандыққа жас мал сойлып, оның етінен тәтті сорпа жасалады. Дастарханға қатысқан қонақтар мойын омыртқасының етінен ауыз тию жақсы ырымға саналады. Мұны бірінші болып босанған әйел, ал соңғысы «кіндік шеше» болуы тиіс. Қалған сүйек таяқшаға салынып, киіз үйдің аналық жартысында қалдырылады және бала мойнын сенімді түрде ұстай алған кезде ғана алынып тасталады.Ғ

Culture

Traditions at the birth of a child

The birth of a child is the greatest joy in the life of Kazakhs. There is even a proverb according to which a house with children is considered happy, and without them "is like a grave." Therefore, as expected, many traditions are associated with the birth of a child, which are performed with special respect and awe, because we are talking about a new life.

Immediately after the birth, the baby was wrapped in a clean diaper, which was made from the clothes of an elderly person or from the diaper of a child from a large family. After the child was dressed in a special shirt "It koylek", and after all the rituals, they took it off, replacing it with ordinary clothes.

The first forty days in a child's life were and continue to be considered a special time, because during this period, babies are most vulnerable and exposed to dark forces. Near the baby's cradle, a light was sure to burn, scaring away all evil. During this time, an important role in the life of a newborn was assigned to his godmother "Kyndyk sheshe". According to beliefs, her strengths and good qualities were passed on to the child. On each of the specially celebrated days - the first, third, fifth, seventh and fortieth - "Kyndyk keshe" was an honored guest and brought gifts to the woman in labor and the baby. She was also entrusted with the ritual "Besik salu" - laying the child in the cradle. Having laid the child down, the godmother covered him with seven things, and on top it was necessary to put a whip and a knife for the boy, and for the girl - a small mirror and a comb.

On the fortieth day, the "Kolzha" ceremony was performed. A young sheep was sacrificed, from whose meat a hearty broth was boiled, designed to restore the strength of the mother of the child. The guests participating in the feast took turns biting off the meat from the cervical vertebra. The first to do this was the woman in labor, and the last - "Kyndyk sheshe". The remaining bone was put on a stick and left in the female half of the yurt, and removed only when the child could already confidently hold his head.

Also on the fortieth day, the child was bathed in a bowl of salt water, on the bottom of which coins and jewelry were placed. After bathing, the baby was poured with forty spoons of special ritual water, and the women who took part in the ritual took the jewelry from the bowl as a gift. In addition, on this day, the child's nails and hair were cut for the first time.



Сондай-ақ қырқыншы күні баланы тұзды суы бар ыдысқа шомылдырылады, ыдыстың түбіне тиындар мен зергерлік бұйымдар салынады. Сәбиге шомылып болған соң қырық қасық арнайы ырымдық су құйылып, ырымға қатысқан әйелдер тостағандағы әшекей бұйымдарды сыйға тартып алады. Оған қоса, бұл күні баланың тырнақтары мен шаштары алғаш рет алынады.

Осыдан кейін нәрестеге есім қойғанда «ат қою» немесе «азан шақыру» ырымы жалғастырылады. Ол үшін ауылдың ақсақалдары жиналып, туған-туыстың үлкені баланың атын қояды. Осыдан кейін молда азан шақырып, сәбидің құлағына есімін үш рет айтады.

Бала өз бетімен жүре бастағанда «тұсау кесу» рәсімі жасалынады. Сәбидің аяқтары ақ-қара жүн баумен байланып, құрметті, абыройлы азаматқа кестіріледі, одан бала қсе келе шамасымен 5-7 жасқа толғанда ер балаларға «сүндет» - сүндеттеу рәсімі жасалады. Бұл қте маңызы зор рәсім болып саналады, сондықтан үлкен мереке ұйымдастырылып, балаға көптеген сыйлықтар табыс етіледі.

Жалпы қазақтар балаға өте құрметпен қарайды. Мысалы, баланы тамақсыз немесе сыйлықсыз қонаққа жіберу әдетке жатпайды. Егер бала келуді ұнатпаса, сәттілік иелерінен бас тартады деп саналады.

This was followed by the rite "At koyu" or "Azan shakyr", when the baby was given a name. For this, the elders of the village gathered, and the eldest of the relatives called the name of the child. After that, the mullah read out a prayer and spoke his name three times in the baby's ear.

When the child began to walk independently, they performed "Tusau kesu". The legs were tied up with a black and white woolen cord, and a respected woman with many children had to cut the bonds. The cord was burned and it was believed that after that the child entered a new stage of his life. Boys who reached the age of 5-7 years were performed "Sundet" - a rite of circumcision of the foreskin. In honor of this event, a big holiday was organized the child was presented with many gifts.

In general, Kazakhs treat children very reverently. For example, it is not customary to let a child come to visit without treats or a gift. It is believed that if the kid does not like visiting, good luck will turn away from the owners.

As you can see, children play a vital role in the life of the Kazakh people. Our nation has amazing traditions at every stage of children's lives.